

Aşırı düşük savunmada iş makinelerinin analiz girdilerine ilişkin açıklamaların; resmi rayiçler veya isteklinin kendi malı olan iş makineleri için satın alma bedeli üzerinden yapılabileceği, kendi malı üzerinden açıklama sunulması halinde kendi malına ilişkin tevsik edici belgelerin sunulacağı, amortisman süresi dolmuş iş makinası ile açıklama yapılması durumunda; amortisman maliyeti katsayısı dışında kalan diğer maliyet katsayılarının (yedek parça, tamir-bakım, sermaye faizi-

sigorta, nakil-montaj-demontaj) toplamı ile iş makinasının resmi rayicinin çarpılması sonucu bulunan tutarın kullanılacağı, amortisman süresi dolmamış iş makinası ile açıklama yapılması durumunda ise; satın alma bedelinin anılan maddenin (a) bendindeki tutarın altında olmamak koşuluyla kullanılabileceği

Aşırı düşük savunmada iş makinelerinin analiz girdilerine ilişkin açıklamalar

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun "Aşırı düşük teklifler" başlıklı 38'inci maddesinde "İhale komisyonu verilen teklifleri değerlendirdikten sonra, diğer tekliflere veya idarenin tespit ettiği yaklaşık maliyete göre teklif fiyatı

aşırı düşük olanları tespit eder. Bu teklifleri reddetmeden önce, belirlediği süre içinde teklif sahiplerinden teklifte önemli olduğunu tespit ettiği bileşenler ile ilgili ayrıntıları yazılı olarak ister.

İhale komisyonu;

a) İmalat sürecinin, verilen hizmetin ve yapım yönteminin ekonomik olması,

b) Seçilen teknik çözümler ve teklif sahibinin mal ve hizmetlerin temini veya yapım işinin yerine getirilmesinde kullanacağı avantajlı koşullar,

c) Teklif edilen mal, hizmet veya yapım işinin özgünlüğü,

gibi hususlarda yapılan yazılı açıklamaları dikkate alarak, aşırı düşük teklifleri değerlendirir. Bu değerlendirme sonucunda, açıklamaları yeterli görülmeyen veya yazılı açıklamada bulunmayan isteklilerin teklifleri reddedilir...” hükmü,

Kamu İhale Genel Tebliği'nin “Sınır değer tespiti ve aşırı düşük teklifler” başlıklı 45'inci maddesinde “...45.1.2. Sınır değer altındaki teklif sahiplerinden yaklaşık maliyetin % 80'lik bölümünü oluşturan iş kalemleri/gruplarına ilişkin ayrıntılar yazılı olarak istenir. Bu çerçevede; istenen açıklamanın niteliği dikkate alınarak, isteklilere beş (5) iş gününden az olmamak üzere makul bir süre verilir. Yazıda ayrıca, ihale konusu işe özgü alanlara (malzeme ocağı vb.) ilişkin olan ve açıklama istenecek girdi niteliğinde bulunan nakliyelere dair yaklaşık maliyet hesabında esas alınan mesafeler belirtilir.

...

45.1.2.3. İhale komisyonu teklifleri aşırı düşük olarak tespit

edilen isteklilerden (45.1.2.1) maddesinde belirlediği iş kalemleri/grupları için isteyeceği açıklama ile ilgili yazıda, (45.1.2.2) maddesine göre açıklama istenilmeyecek olan analiz girdilerini de belirtecektir.

İstekliler, teklifi kapsamında yer alan iş kalemleri/grupları için hazırlayacakları analizlerde (45.1.2.2) maddesine göre açıklama istenilmeyecek olan analiz girdileri de dahil analizlerini oluşturan tüm girdileri göstereceklerdir.

...

45.1.13.17. Tesis, makine, teçhizat ve diğer ekipman (İş makinesi) analiz girdilerine ilişkin açıklamalar; resmi rayiçler veya isteklinin kendi malı olan iş makineleri için satın alma bedeli üzerinden yapılabilir. Üçüncü kişilerden alınan fiyat teklifi ancak resmi rayici bulunmayan iş makineleri için kullanılabilir.

İsteklilerin kendi malı olan iş makinesinin satın alma bedeli üzerinden yapacağı açıklamalarda, bu hususları tevsik eden belgelerin açıklama kapsamında sunulması zorunludur. Ayrıca, bu açıklamada iş makinesine ilişkin tutar olarak;

a) İş makinesinin satın alma tarihinden sonra amortisman süresinin dolmuş olması halinde, amortisman maliyeti katsayısı dışında kalan maliyet katsayıları (yedek parça, tamir-bakım, sermaye faizi-sigorta, nakil-montaj-demontaj) toplamı (ilgili analizde miktar kısmına yazılarak) ile resmi rayicin çarpılması sonucu bulunacak tutar,

b) İş makinesinin satın alma tarihinden sonra amortisman süresinin dolmamış olması halinde ise, (a) bendinde hesaplanan tutarın altında olmamak koşuluyla, iş makinesinin satın alma bedeli ile analiz girdi miktarının çarpılması sonucu bulunacak tutar,

kullanılabilecektir...” açıklaması yer almaktadır.

İdarece gönderilen ihale işlem dosyası incelendiğinde, 07.08.2023 tarihli ihale komisyonu kararı ile başvuru sahibi istekli Egecan Akaryakıt Tem. Nak. İnş. Tur. San. Tic. A.Ş. – Manesol İnşaat Petr. Tur. Nak. San. ve Tic. A.Ş. İş Ortaklığının aşırı düşük teklif açıklamasının uygun olmadığı gerekçesiyle teklifinin değerlendirme dışı bırakıldığı, komisyon kararında aşırı düşük teklif açıklamasının uygun bulunmama gerekçesine somut olarak yer verilmediği, başvuru sahibi tarafından idareye yapılan şikayet başvurusu üzerine idarece verilen şikayete cevapta ise gerekçelere yer verildiği, başvuru sahibinin de anılan gerekçeleri itirazen şikayet başvurusuna konu ettiği anlaşılmış olup, yapılan inceleme idarenin şikayete cevapta belirttiği hususlar ile itirazen şikayet dilekçesinde belirtilen hususlar çerçevesinde yapılmıştır.

Yapılan incelemede; 10.07.2023 tarihinde EKAP üzerinden gönderilen yazı ile başvuru sahibi istekli Egecan Akaryakıt Tem. Nak. İnş. Tur. San. Tic. A.Ş. – Manesol İnşaat Petr. Tur. Nak. San. ve Tic. A.Ş. İş Ortaklığından aşırı düşük teklif açıklamasının 17.07.2023 tarihine kadar idareye teslim edilmesinin istenildiği, yazı ekinde aşırı düşük teklif açıklaması istenilen BÇI-01 ve BÇI-02 iş kalemlerine ait sıralı analiz girdileri tablolarının gönderildiği, anılan tablolarda açıklama istenilecek analiz girdileri ile açıklama istenilmeyecek analiz girdilerine yer verildiği görülmüştür.

Başvuru istekli Egecan Akaryakıt Tem. Nak. İnş. Tur. San. Tic. A.Ş. – Manesol İnşaat Petr. Tur. Nak. San. ve Tic. A.Ş. İş Ortaklığı tarafından sunulan aşırı düşük teklif açıklamaları incelendiğinde;

Açıklama istenilen analiz girdisi olan 10.120.1005 poz numaralı “Ekskavatör (paletli) (210 – 259 HP) (maksimum 2,5 m3)” ile 10.120.1007 “Ekskavatör (paletli) (260 – 299 hp) (maksimum 2,5 m3)” iş makineleri için 10.07.2023 ile 12.07.2023 tarihli Makine ve Teçhizatın Demirbaş veya Amortisman Defterinde Kayıtlı Olduğuna Dair Yeminli Mali Müşavir Raporu, ekinde noter onaylı İş Makinası Tescil Belgesi ve anılan iş makinelerinin edinim bedellerini gösteren noter onaylı e-arşiv faturaların sunulduğu,

Söz konusu iş makinelerinden 10.120.1007 poz numaralı “Ekskavatör (paletli) (260 – 299 hp) (maksimum 2,5 m3)” için sunulan amortisman hesabında anılan iş makinesinin birim fiyat analizinde, amortisman (0,0000830); yedek parça (0,0000440); tamir, bakım (0,0000110); sermaye faizi, sigorta (0,0000230); nakil, montaj, demontaj (0,0000100) giderlerine ilişkin katsayıların toplamından oluşan ekskavatörün toplam maliyet katsayısının 0,0001710 olduğu, 2023 yılı resmi rayiç fiyatı 3.300.000,00 TL olan makinenin edinim bedelinin 500.000,00 TL olduğu, bu bedelin resmi rayicin altında olduğu görülmüştür,

Yapılan hesaplamalarda edinim bedelinin Tebliğ’in (a) bendi kapsamında hesaplanan tutarın altında olduğundan bahisle istekli tarafından resmi rayiç bedelinin kullanıldığı ve amortisman maliyeti katsayısı hariç diğer maliyet katsayıları toplamı (yedek parça, tamir bakım, sermaye faizi, sigorta, nakil, montaj, demontaj) ile rayiç bedelin çarpılması sonucu bulunan tutarın $3.300.000,00 \times [1 - (0,0000830/0,0001710)]$ 1.698.245,61 TL olarak hesaplandığı, analizlerde güvenli tarafta kalmak amacıyla bu tutardan fazla olan 1.700.000,00 TL birim fiyatının kullanıldığı anlaşılmıştır.

Yine iş makinelerinden 10.120.1005 poz numaralı “Ekskavatör

(paletli) (210 – 259 HP) (maksimum 2,5 m3)” için sunulan amortisman hesabında anılan iş makinesinin birim fiyat analizinde, amortisman (0,0000830); yedek parça (0,0000440); tamir, bakım (0,0000110); sermaye faizi, sigorta (0,0000230); nakil, montaj, demontaj (0,0000100) giderlerine ilişkin katsayıların toplamından oluşan ekskavatörün toplam maliyet katsayısının 0,0001710 olduğu, 2023 yılı resmi rayiç fiyatı 2.900.000,00 TL olan makinenin edinim bedelinin 808.333,20 TL olduğu, bu bedelin resmi rayicin altında olduğu görülmüştür.

Yapılan hesaplamalarda edinim bedelinin Tebliğ’in (a) bendi kapsamında hesaplanan tutarın altında olduğundan bahisle istekli tarafından resmi rayiç bedelinin kullanıldığı ve amortisman maliyeti katsayısı hariç diğer maliyet katsayıları toplamı (yedek parça, tamir bakım, sermaye faizi, sigorta, nakil, montaj, demontaj) ile rayiç bedelin çarpılması sonucu bulunan tutarın 2.900.000,00 $[1-(0,0000830/0,0001710)]$ 1.492.397,66 TL olarak hesaplandığı, analizlerde güvenli tarafta kalmak amacıyla bu tutardan fazla olan 1.495.000,00 TL birim fiyatının kullanıldığı anlaşılmıştır.

Yukarıda aktarılan Tebliğ’in 45.1.13.17’nci maddesinden iş makinelerinin analiz girdilerine ilişkin açıklamaların; resmi rayiçler veya isteklinin kendi malı olan iş makineleri için satın alma bedeli üzerinden yapılabileceği, kendi malı üzerinden açıklama sunulması halinde kendi malına ilişkin tevsik edici belgelerin sunulacağı, amortisman süresi dolmuş iş makinası ile açıklama yapılması durumunda; amortisman maliyeti katsayısı dışında kalan diğer maliyet katsayılarının (yedek parça, tamir-bakım, sermaye faizi-sigorta, nakil-montaj-demontaj) toplamı ile iş makinasının resmi rayicinin çarpılması sonucu bulunan tutarın kullanılacağı, amortisman süresi dolmamış iş makinası ile açıklama yapılması durumunda ise; satın alma bedelinin anılan maddenin (a) bendindeki

tutarın altında olmamak koşuluyla kullanılabileceği anlaşılmaktadır.

Başka bir ifadeyle satın alma bedelinin ilgili madenin (a) bendinde hesaplanan tutarın altında olması halinde istekli tarafından (a) bendinde hesaplanan tutar veya bu tutarın üzerinde belirlenen başka bir tutar kullanılabilecektir. Bununla birlikte, satın alma bedelinin (a) bendinde hesaplanan tutarın altında olması durumunda kendi malı olan iş makinası ile açıklama yapılamayacağı, açıklamanın bu durumda resmi rayiç fiyatı üzerinden yapılması gerektiği yönündeki aksi bir yorumun ise 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun "Aşırı düşük teklifler" başlıklı 38'inci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde yer alan teklif sahibinin işin yerine getirilmesinde avantajlı koşullarını kullanamaması sonucunu doğuracak ve ilgili kanun hükmüne aykırılık oluşturacaktır.

Bu itibarla, başvuru sahibi istekli tarafından 10.120.1005 poz numaralı "Ekskavatör (paletli) (210 – 259 HP) (maksimum 2,5 m3)" ile 10.120.1007 "Ekskavatör (paletli) (260 – 299 hp) (maksimum 2,5 m3)" iş makineleri için edinim bedelinin Tebliğ'in 45.1.13.17'nci maddesinin (a) bendi kapsamında hesaplanan tutarın altında olduğundan bahisle iş kalemlerine yönelik açıklamanın söz konusu tutarın üzerinde belirlenen bir tutar ile yapılmasında mevzuata aykırılık bulunmadığından idarece tesis edilen işlemin yerinde olmadığı sonucuna varılmıştır.

Toplantı No	: 2023/046
Gündem No	: 25
Karar Tarihi	: 13.09.2023
Karar No	: 2023/UY.II-1218